

24.6.2020

Hyvä raakku,

terveiset maan pinnalta. Luin juuri uutisen sinusta. Lajitoverini löysivät sinut Lapissa virtaavasta joesta ja määrittivät ikäsi. Olet elänyt 208 vuotta. En tunne ketään yhtä vanhaa. Me kulttuurimme kesyttämät ihmiset kuolemme viimeistään noin 100 vuoden iässä, ja villieläintenkin keskuudessa kuulut maapallon iäkkäimpiin.

Vanhuus tuo viisautta, sanotaan, ja siksi kirjoitan sinulle. Haluaisin tietää, mitä tuumit elämästä.

Teidän helmisimpukoiden historia ulottuu jopa 100 miljoonan vuoden taakse. Olette selviytyjiä, mutta viime vuosituhansina olette joutuneet ahdinkoon. Me ihmiset kun saimme päähämme pitää helmiänne aarteina.

Teille helmet ovat vain eräänlaista arpikudosta, jota luotte suojataksenne ruumistanne hiekansiruilta ja muilta epäpuhtauksilta. Tästä huolimatta olemme hamunneet helmiänne omaksemme. Ne ovat vaikuttaneet ajatuksiimme ja tekoihimme hämmentävin tavoin.

Tiesitkö, että Suomen kansalliseepoksessa Kalevalassa väitetään helmiä muinaisen sankarin, Väinämöisen, mereen vierineiksi kyyneliksi? Ja kuvittele, että helmillä on osansa Euroopan sotahistoriassakin: kerrotaan, että Caesar teki valloitusretkiä Britanniaan mm. siksi, että saisi tongittua helmiä sikäläisistä lajitovereistanne.

Vanhuudestasi huolimatta olet niin nuori, ettet muista aikaa jolloin helmenpyynti alkoi pohjoisilla vesillä. Eipä sitä muista kukaan ihmisenkään. Luultavasti esivanhempasi joutuivat kärsimään aarteenetsijöistä jo esihistoriallisina aikoina, vaikka ensimmäiset kirjalliset tiedot helmenpyynnistä ovatkin vasta keskiajalta. Silloin helmet innostivat, koska ortodoksisen kirkon piirissä niillä koristeltiin tekstiilejä. Vähitellen tapa levisi muuhunkin käsityöperinteeseen.

Joen syvässä rauhassa voi olla vaikea uskoa, että helmet ovat aiheuttaneet toraa idän ja lännen välillä. 1500–1700-luvulla Ruotsin kuninkaat yrittivät estää karjalaisten helmestystä, jotta saisivat kallisarvoiset hukkapalanne itselleen.

Ihmisillä on tarkka maku, mitä tulee helmen ulkonäköön. Teikäläisistä vain joka 10 000. kantaa helmeä, joka täyttää kaikki kriteerimme. Arvannet siis, että pyynti on aiheuttanut kansakuntanne keskuudessa suurta tuhoa.

Nyt helmenpyyntilauttamme ovat jo lahonneet, helmestäjien sukelluspuvut hapertuneet puhki ja atraimet ruostuneet. Jokihelmisimpukat rauhoitettiin täällä Suomessa lakisääteisesti vuonna 1955, silloin kun olit vähän yli 140-vuotias.

Myös mielikuvat teistä ovat muuttuneet. Ennen raakkuja himoittiin helmien tähden, mutta nykyään teitä arvostetaan puhtaan veden ilmentäjinä. Asun lähellä erästä raakkujokea, ja usko tai älä, kun joen rannalta myytiin tontteja, raakut mainittiin alueen vetovoimatekijänä. Te vedenelevät siis nostatte maan arvoa pelkällä olemassaolollanne.

Tiedän ettei sinulla ole aivoja joilla ajatella, mutta olen silti iloinen, jos vastaat – tavalla tai toisella.

Terveisin
ihminen

Hyvä ihminen,

kiitos kirjeestäsi. Minäkin yllätyin ikäennätysuutisesta, sillä en tunne itseäni järkeväksi. Olet väärässä siinä, että joessa vallitsisi syvä rauha. Päinvastoin, elämä täällä on niin vilkasta, etten ehdi juuri mieltä ajankulumista. Virta vierii ylitseni ja lävitseni mukanaan herkkupaloja, pahanmakuista humusmöhnyä ja ilmakuuplia. Kerran kesässä se tuo tullessaan lemmenviestejä yläjuoksulta. Niin, mikään glockidio en toki enää ole; monta kertaa olen jo noudattanut käskyä, jonka sukuni aikoja sitten sai: "Lisääntykää ja täyttäkää pohja."

Kerroit asioita, jotka toivat muistoja mieleeni. Jokin aika sitten, olisiko ollut 90 vuotta takaperin, pilvi lipui taajaan auringon ylle ja vedenpohja pimeni. Ympärilläni ruovittiin soraa ja lajitoverit sinkoutuivat yläilmoihin. He eivät palanneet, jokunen tyhjä kuori vain kopsahti viereeni. Vai te ihmiset siellä killuitte helmenpyyntilautallanne ja sohitte meitä atraimilla!

En olisi kuunaan arvannut, että kaikkien hienouksiemme sijaan teitä innostivat nuo viheliiset helmenpallukamme. On vaikea ymmärtää, miksi luonto on tehnyt teistä niin hauraita, ettei oma kuoreni eritä helmiäisainetta. Jos erittäisi, ette helmistä piittäisi vaan pitäisitte niitä välttämättöminä pahoina.

Tuota mainitsemaasi vuoden 1955 "lakisääteisistä rauhoittamistakaan" en oikein tajunnut. Me täällä huhkimme koko ajan. Lepohetket ovat harvassa. Keräämme ravintoa, sulkeudumme ja avaudumme, sompailemme raakkusuhdedraamojen pyörteissä ja yritämme taata lapsille kunnan eväät elämään. Mutta hieno juttu, jos rauhoittaminen tarkoittaa sitä, että ette ronki meistä enää helmiä.

Kovin mukavat olot täällä ei kuitenkaan ole. Kun olin pieni, vesi oli puhtaampaa. Nyt mittausoperaation aikana salakuuntelin tutkijoita ja tulin käsitykseen, että joitain vuosikymmeniä sitten te ihmiset teitte aika tempun: kaivoitte oja soille ja metsiin niin paljon, että kirkas virtamme tummui. Ilmankos hengittäminen on käynyt työläämmäksi.

Pahinta on, että kun myllerrätte maata, tänne pohjalle sataa sakkaa, joka tukahduttaa varsinkin perheen pienimmät ennen kuin he varttuvat aikuisiksi. Padotkaa ojanne, kiitos, älkääkää raivatko niitä tonttejakaan ihan virran viereen, jos todella arvostatte meitä. Rauhoittite jo meidät – nyt voisitte rauhoittaa itse.

Toivon että vastaukseni tavoittaa sinut jotenkin, kirjoittaahan en pysty. Olet Homo sapiens eli viisas ihminen, joten luultavasti hoksaaat, miten raakun mietteet selvitetään.

Ui sinne, missä jokeni virtaa järveen, sukella ja kuuntele. Silloin pääset maailmaani ja ymmärrät.

Terveisin

